

Narzędziownik dla przedmiotu: FILOZOFIA

Etap edukacyjny: szkoła ponadpodstawowa

Autorka: Agnieszka Bilka

Wstęp

Oddajemy w Wasze ręce narzędziownik opracowany z myślą o nauczycielach filozofii, którzy są otwarci na wzbogacenie swojego warsztatu pracy o technologie informacyjno-komunikacyjne. Zebrane w nim materiały to otwarte i bezpłatne zasoby internetowe podzielone na kategorie: portale edukacyjne, aplikacje/narzędzia, rekomendowane e-zasoby oraz dobre praktyki.

Polecane portale, aplikacje, e-zasoby i dobre praktyki

1. Filozofuj

Kategoria: portal edukacyjny

Link: <https://filozofuj.eu>

Strona ilustrowanego magazynu popularyzującego filozofię. Oprócz informacji na temat wydanych dotychczas numerów czasopisma, na stronie można znaleźć felietony, opinie, zapowiedzi wydawnicze, anegdoty, audycje radiowe, zagadki logiczne, memy filozoficzne, a także scenariusze lekcji.

2. TED-Ed Lessons - lekcje dotyczące filozofii

Kategoria: portal edukacyjny

Link: <https://ed.ted.com/search?q=philosophy#tededlessons>

Platforma z krótkimi animowanymi filmami oraz nagraniami wystąpień uczestników konferencji TED (konferencja popularyzująca ciekawe idee, odbywająca się cyklicznie w różnych miejscach na świecie), dotyczącymi filozofii. Video dostępne jest w języku angielskim (większość z polskimi napisami do włączenia w ustawieniach).

3. Factile

Kategoria: aplikacja/narzędzie

Link: <https://www.playfactile.com/>

Platforma do tworzenia i rozgrywania teleturniejów w stylu "Jeden z dziesięciu". Na tablicy wyświetla się 6 kategorii w kolumnach, a w nich pytania o rosnącym poziomie trudności: za 100, 200, 300, 400, 500 dolarów. Uczniowie grają w drużynach, wybierają kategorię oraz pytanie i starają się odpowiedzieć

przed upływem czasu wyświetlanym na liczniku. W zależności, czy odpowiedzą prawidłowo, czy nie, na tablicy wyświetlają się podsumowane punkty. Możesz korzystać z gotowych teleturniejów lub tworzyć własne - po założeniu konta.

Przykładowe gry na temat filozofii (w j. angielskim): <https://www.playfactile.com/11leukt15y/play>

4. Coggle.it

Kategoria: aplikacja/narzędzie

Link: <https://coggle.it/>

Serwis do tworzenia map myśli, diagramów, osi czasu. Pozwala na wspólną edycję wielu twórcom, przeglądanie historii edycji, a także na udostępnianie stworzonych materiałów za pomocą linku, osadzanie na stronach internetowych i blogach.

Przykładowa mapa myśli stworzona w Coggle, porządkująca wiedzę o filozofii starożytnej: <https://coggle.it/diagram/WpGI7Bzm6QABHN3C/t/filozofia-staro%C5%BCytna-i-okres>

5. Quizlet - przykładowe zestawy fiszek z filozofii

Kategoria: aplikacja/narzędzie

Link: <https://quizlet.com/subject/filozofia/>

Serwis ułatwiający uczenie się za pomocą fiszek online - cyfrowych "karteczek" z terminem do opanowania na jednej stronie i jego definicją na drugiej. Użytkownicy mogą tworzyć swoje zestawy fiszek tekstowych lub wzbogaconych o obrazki, które wspierają zapamiętywanie. Założenie konta nauczycielskiego gwarantuje dodatkowe funkcjonalności - tworzenie klas, dodawanie kont uczniowskich, przydzielanie do nich zestawów, śledzenie aktywności i wyników powtórek uczniów. Kolejną ciekawą opcją to przeprowadzanie gier w trybie *Quizlet Live*, podczas których uczniowie grają na smartfonach zespołowo udzielając odpowiedzi na pytania.

6. Generator memów

Kategoria: aplikacja / narzędzie

Link: <https://wacom/pl/generator-memow>

Działa w przeglądarce bez logowania, pozwala tworzyć memy lub motywatory - obrazki/zdjęcia z krótkimi zabawnymi lub inspirującymi sentencjami, cytatami. Gotowe memy możemy pobrać i wykorzystać w mediach społecznościowych, na blogu lub wydrukować.

Przykładowe memy <https://filozofuj.eu/category/popularyzacja/memy/page/2/>.

7. Myślenie krytyczne

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <http://www.criticalthinking.pl/>

Strona Marcina Będkowskiego - sam autor pisze o swoim podejściu tak: *"Staram się popularyzować wiedzę z zakresu logiki i filozofii. Prowadzę stronę (...), na której podchodzę do różnych aspektów sztuki argumentacji, komunikacji i poprawnego myślenia w sposób swobodniejszy niż podczas zajęć akademickich (choć strona stanowi często ich uzupełnienie)."*

8. Czasopisma Humanistyczne

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <http://bazhum.muzhp.pl/>

Baza pełnotekstowej zawartości polskich czasopism naukowych z zakresu humanistyki i innych nauk społecznych. Zawiera 2888 artykułów o tematyce związanej z filozofią:

<http://bazhum.muzhp.pl/artukul/lista/?generalQuery=filozofia>

9. Akademia Khana - zasoby na temat filozofii

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://pl.khanacademy.org/humanities/world-history/ancient-medieval/classical-greece/v/socrates-plato-aristotle>

Zasoby na temat filozofii na portalu Khan Academy - serwisie z praktycznymi ćwiczeniami, filmami instruktażowymi i panelem indywidualnych planów nauczania, który daje uczniom możliwość pracy we własnym tempie, w i poza klasą. Rekomendowany zasób jest dostępny w języku polskim (napisy) wraz z aktywnymi mikro testami w języku polskim.

10. Nauczanie filozofii

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Konспекty i scenariusze zajęć w bazie dydaktycznej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Wrocławskiego:

<http://www.nauczaniefilozofii.uni.wroc.pl/index.php/baza-dydaktyczna/konспекty-i-scenariusze-zajec>

11. Zajęcia z filozofii z wykorzystaniem klocków Lego

Kategoria: dobra praktyka

Wykorzystanie klocków Lego do opowiadania i fotografowania historii, rejestrowania animacji poklatkowej, do ilustrowania lekcji.

Metoda *Lego Logos* opracowana przez Jarosława Marka Spychałę – filozofa, wykładowcę akademickiego, dziennikarza: <https://kreatywnapedagogika.wordpress.com/2017/11/11/lego-logos/>

Video - wizyta na lekcji z *Lego Logos*: <https://www.youtube.com/watch?v=VoUo8ViU-XU>

Przykład wykorzystywania klocków Lego przez Nauczyciela Roku 2018 Przemysła Staronia:

<https://staron.is/skrzynka-z-narzedziami-lego-gry-i-ksiazki/>

Animacja Lego "Memento Mori" na kanale *The School of Life* (tłumaczenie automatyczne na język polski - dostępne w ustawieniach): <https://www.youtube.com/watch?v=YNXUkfNFZ0Q>

12. Wykorzystanie mediów społecznościowych, które są aktualnie popularne wśród młodzieży, do omawiania motywów filozoficznych.

Kategoria: dobra praktyka

Przykład: Przemysław Staron wraz z uczniami publikuje w aplikacji *Snapchat* tzw. filonapy, czyli filozoficzne komentarze do omawianych na lekcji zagadnień. Cytując autora metody: "Świetnie sprawdza się jako sposób przekazu wiedzy i forma sprawdzenia, co uczeń zapamiętał." Więcej w dziale „Media społecznościowe i nowe technologie” na blogu Przemysła Staronia: <https://staron.is/media-spolecznosciowe-i-nowe-technologie/>

„Snapchat – narzędzie, które sprawia, że edukacja jest bardziej WOW” to z kolei poradnik, w którym Przemysław Staroń, nauczyciel i opiekun międzypokoleniowego fakultetu filozoficznego „Zakon Feniksa”, dzieli się swoją wiedzą i doświadczeniem dotyczącym Snapchata i jego używania, jako narzędzia edukacyjnego. Całość znajdziesz pod linkiem: <https://www.szkoizklasa.org.pl/materialy/snapchat-narzedzie-ktore-sprawia-ze-edukacja-bardziej-wow/>.

13. Lekcja: „W sieciowej społeczności”

Kategoria: scenariusz lekcji

Link: <https://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/w-sieciowej-spoecznosci/>

Rekomendowany scenariusz, który traktuje o wykorzystaniu portali społecznościowych nie tylko do rozrywki, ale również do działań społecznych. Scenariusz zawiera pigułkę wiedzy, czyli zwarte zestawienie najważniejszych informacji dotyczących zagadnienia, któremu poświęcona jest lekcja, pomysł na lekcję, niezbędne materiały (kartę pracy), interaktywne zadania sprawdzające, słowniczek i rekomendacje dodatkowych lektur.

14. „Oblicza wolności słowa”

Link: <https://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/oblicza-wolnosci-slowa/>

Kategoria: scenariusz lekcji

W czasie zajęć uczestnicy i uczestniczki analizują 10 zasad debaty o wolności wypowiedzi - treść tych zasad jest zaproponowana przez naukowców z Uniwersytetu w Oksfordzie. Uczniowie wspólnie zastanawiają się nad przyczynami i konsekwencjami pewnych ograniczeń wolności wypowiedzi. Scenariusz zawiera pigułkę wiedzy, czyli zwarte zestawienie najważniejszych informacji dotyczących zagadnienia, któremu poświęcona jest lekcja, pomysł na lekcję, niezbędne materiały (kartę pracy), interaktywne zadania sprawdzające, słowniczek i rekomendacje dodatkowych lektur

Podsumowanie

Rekomendowane e-zasoby i praktyki są wysoko cenione w środowisku nauczycieli praktyków, którzy na co dzień stosują nowoczesne metody w nauczaniu filozofii. Zasoby zaprezentowane w narzędziowniku są dostępne bez opłat, umożliwiają dostosowanie do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Są to treści innowacyjne, wykorzystujące nowoczesne metody aktywizujące i angażujące uczniów, zawierające elementy korelacji międzyprzedmiotowych.

Proponowane zestawienie zostało przetestowane przez nauczycieli praktyków, w tym przez członków opiniotwórczej grupy SuperBelfrzy RP. Proponowane narzędzia TIK mogą stanowić uzupełnienie warsztatu nowoczesnego nauczyciela/naukycielki filozofii, a ich „elastyczny” charakter pozwala nauczycielowi/naukycielce na budowanie własnego, indywidualnego narzędziownika pracy.

Materiał dostępny na licencji Creative Commons: Uznanie autorstwa 4.0. Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i autorek. Zezwala się na dowolne wykorzystanie materiałów w tym utworów, tworzenia i rozpowszechniania ich kopii w całości lub we fragmentach, wprowadzania zmian i rozpowszechniania utworów zależnych - pod warunkiem zachowania niniejszej informacji licencyjnej i wskazania autorki oraz Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego jako właścicieli praw do tekstu. Tekst licencji dostępny na stronie: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>.